

Nr 206.

Ankom till riksdagens kansli den 8 juni 1920 kl. 4 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till kungörelse med särskilda grunder för dyrtidstillägg åt befattningshavare vid postverket, telegrafverket, statens järnvägar och statens vattenfallsverk jämte i ämnet väckta motioner.

(4:e avd.)

I en till riksdagen den 19 mars 1920 avlåten proposition, nr 321, vilken för förberedande behandling överlämnats till statsutskottet, har Kungl. Maj:t, under återopande av propositionen bifogat utdrag av statsrådsprotokollet över civilärenden för nämnda dag, föreslagit riksdagen godkänna nedan intagna förslag till kungörelse med särskilda grunder för dyrtidstillägg åt befattningshavare vid postverket, telegrafverket, statens järnvägar och statens vattenfallsverk.

Ifrågavarande förslag till kungörelse är av följande lydelse:

Förslag

till

kungörelse med särskilda grunder för dyrtidstillägg åt befattningshavare vid postverket, telegrafverket, statens järnvägar och statens vattenfallsverk.

Häriigenom förordnas som följer:

§ 1.

Mom. 1. Befattningshavare vid postverket, telegrafverket, statens järnvägar eller statens vattenfallsverk, vilka åtnjuta lön eller arvode enligt avlöningsreglementet den 19 juni 1919 för tjänstemän vid nämnda verk, äga uppbära dyrtidstillägg i enlighet med vad genom kungörelsen denna dag med allmänna grunder för dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst föreskrivits, dock under iakttagande av de särskilda bestämmelser, som här nedan meddelas.

Mom. 2. Dyrtidstillägg utgår, förutom å sådana kontanta avlöningsförmåner, som angivas i § 1 mom. 1 av ovannämnda kungörelse, å 2,500 kronor av tantiem till kraftverksdirektör enligt 5 § 2 mom. i berörda avlöningsreglemente, å vikariatsersättning enligt 20 § samt å gottgörelse enligt 38 § 2 mom. till lokomotivförare, som bestrider tjänst såsom lokomotivmästare.

Rörande dyrtidstillägg å arvode jämlikt 36 § i avlöningsreglementet till stenograf, 37 § till föreståndare för växeltelefonstation, 38 § 1 mom. till tågdirigent samt å ersättning jämlikt 38 § 3 mom. för beredskaps-tjänst gäller vad i § 1 mom. 2 i förenämnda kungörelse är stadgat.

Dyrtidstillägg utgår icke å det särskilda belopp, som enligt medgivande av 1919 års lagtima riksdag och kungl. breven av den 19 juni 1919 utbetalas till tjänsteman vid ingången av juli månad 1920.

Mom. 3. För beräkning av dyrtidstilläggets storlek gälla föreskrifterna i §§ 2 och 3 i omförmälda kungörelse, men med iakttagande av att dyrtidstillägg utgår endast å 85 procent av de sammanlagda avlöningsförmåner, på vilka sådant tillägg må beräknas, dock högst å ett belopp av 1,250 kronor för månad; samt

att det grundtal, som Kungl. Maj:t jämlikt § 2 i kungörelsen fastställer, skall i varje särskilt fall minskas med 16.

Mom. 4. Därest tjänstemans löneinkomst efter den 30 juni 1920 jämte dyrtidstillägg enligt denna kungörelse understiger vad som skulle

utgjort tjänstemannens löneinkomst närmast före övergången till den nya lönestaten, jämte dyrtidstillägg enligt kungörelsen denna dag med allmänna grunder för sådant tillägg, äger tjänstemannen åtnjuta gottgörelse härför i form av personligt dyrtidstillägg.

Sådant personligt dyrtidstillägg må av tjänstemannen tillgodonjutas allenast i den mån han icke genom avlöningsförhöjning, vare sig i samma tjänst eller efter förflyttning till annan befattning, erhåller en löneinkomst, som jämte dyrtidstillägg enligt mom. 2 och 3 här ovan uppgår till den inkomst, han vid motsvarande tidpunkt skulle åtnjuta, om han då kvarstode med den avlöning, han innehade närmast före övergången till den nya lönestaten och därå uppbure dyrtidstillägg enligt förenämnda kungörelse med allmänna grunder för sådant tillägg.

Med löneinkomst enligt detta moment förstås i varje särskilt fall de sammanlagda avlöningsförmåner, vilka i av Kungl. Maj:t utfärdade övergångsbestämmelser till den nya lönestaten medräknas för bedömande av, huruvida tjänstemannen lider avlöningsminskning genom övergång till den nya lönestaten, ävensom i förekommande fall personligt lönetillägg, som uppbäres på grund av sagda övergångsbestämmelser.

§ 2.

Till befattningshavare vid postverket, telegrafverket, statens järnvägar eller statens vattenfallsverk, som kvarstå å gammal stat, utgår dyrtidstillägg i enlighet med vad i kungörelsen med allmänna grunder för dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst är stadgat. Dyrtidstillägg utgår därvid, förutom å sådana kontanta avlöningsförmåner, som angivas i § 1 mom. 1 av sagda kungörelse, jämväl i förekommande fall å uppördsprovision vid telegrafverket, beräknad efter den nästföregående år utgående provision, dock högst å så stort belopp, som svarar mot de tjänstgöringspenningar, vederbörande tjänsteman skolat uppbära, om han i enlighet med härför i hittills gällande avlöningsreglemente givna bestämmelser hänförts till den mot hans lön svarande avlöningsklassen i avlöningsskalan för icke provisionsavlönade tjänstemän, samt lägst å stadgat minimibelopp av uppördsprovisionen.

§ 3.

Till innehavare av icke ordinarie befattning vid postverket, telegrafverket, statens järnvägar eller statens vattenfallsverk, för vilken avlöningen icke till siffran bestämts av Konung och riksdag eller av Kungl. Maj:t och ej heller utgår efter av riksdagen prövade grunder, skall den myn-

dighet, som äger bestämma avlöningen, lämna dyrtidstillägg, därest och i den mån myndigheten, med hänsyn särskilt till efter ingången av augusti månad 1914 till följd av ökningen i levnadskostnader beviljad avlöningsförhöjning, anser sådant av omständigheterna påkallat, därvid de i §§ 1—5 i kungörelsen med allmänna grunder för dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst samt de i § 1 mom. 2 och 3 här ovan meddelade bestämmelserna skola äga motsvarande tillämpning, med iakttagande tillika, att till sådana icke ordinarie befattningshavare, som för sitt arbete i statens tjänst åtnjuta så kallade gratifikationer eller flitpenningar, dyrtidstillägg må utgå med högst hälften av vad dyrtidstillägg å dem tilldelade belopp enligt berörda bestämmelser skolat utgöra.

§ 4.

Från åtnjutande av dyrtidstillägg undantagas:

1:o) arbetarpersonalen vid telegrafverkets linjedistrikt och vid telegrafverkets verkstad;

2:o) arbetarpersonalen vid statens järvägars byggnadsarbeten för nya linjer, dubbelspårsanläggningar och därmed jämförliga företag; samt

3:o) arbetarpersonalen vid statens vattenfallsverk.

§ 5.

Till hjälp vid uträkning av dyrtidstillägget enligt denna kungörelse utfärdar Kungl. Maj:t nödiga tabeller.

Denna kungörelse träder i kraft den 1 juli 1920.

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till åberopade statsrådsprotokollet.

I samband med förevarande proposition har utskottet förehaft till behandling följande, till utskottet hänvisade motioner nämligen

nr 288 i första kammaren av herr *Gunnar Andersson*, som hemställt om sådan ändring av de i Kungl. Maj:ts proposition nr 321 föreslagna grunder för dyrtidstillägg åt befattningshavare vid kommunikationsverken, att dyrtidstillägg för överdirektör och kraftverksdirektörer vid statens vattenfallsverk må utgå intill samma gräns, som föreslagits för övriga tjänstemän och alltså beräknas å vederbörandes sammanlagda avlöningsbelopp intill högst 15,000 kronor per år, även om en del av nämnda avlöningsbelopp delvis utgöres av tantiem;

nr 424 i andra kammaren av herrar *E. Hage* och *C. Lovén*, som hemställt, att riksdagen måtte på det sättet bifalla Kungl. Maj:ts proposition nr 321, att riksdagen måtte besluta giva de i nämnda proposition nr 321 omnämnda befattningshavare dyrtidstillägg att utgå fr. o. m. den 1 januari 1920, nämligen:

för tiden 1 januari—30 juni 1920 efter de grunder, som omnämnas i proposition nr 95, med iakttagande av de förslag till ändringar, som framförts i den av motionärerna väckta motionen nr 331 i andra kammaren samt

för tiden fr. o. m. 1 juli 1920 efter de grunder, som omnämnas i propositionen nr 321 med iakttagande av de förslag till ändringar på respektive punkter, som framförts i förenämnda motion nr 331 i andra kammaren; samt

nr 426 i andra kammaren av herr *J. Vennerström*, som hemställt, att riksdagen måtte göra den ändringen i Kungl. Maj:ts proposition, nr 321, att i § 3 ordet »särskilt» borttages.

I fråga om de skäl, motionärerna anfört till stöd för de av dem gjorda framställningarna, får utskottet hänvisa till motionerna.

Förevararande proposition åsyftar att åvägabringa den reduktion av dyrtidstillägget för kommunikationsverkens personal, som var en förutsättning för den fr. o. m. den 1 nästkommande juli genomförda lönereregleringen för samma verk. Förslagets innebörd har av departementschefen i korthet uttryckts sålunda, att dyrtidstillägg enligt allmänna grunder beräknas på det genomsnittliga värdet av de hittills utgående avlöningarna och att från den därvid uppkomna summan avdrages vad som, därest lönereregleringen ej kommit till stånd, hade bort utgå i dyrtidstillägg för den del av levnadskostnadsökningen, som lönereregleringen till fullo täcker.

Enligt förslaget skola för beräkning av dyrtidstilläggets storlek för kommunikationsverkens personal gälla de allmänna bestämmelserna rörande dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst men med iakttagande dels att dyrtidstillägg utgår endast å 85 procent av de sammanlagda avlöningsförmåner, på vilka sådant tillägg må beräknas, dock högst å ett belopp av 1,250 kronor för månad, dels ock att det grundtal, som gäller för statstjänarna i allmänhet, skall i varje särskilt fall minskas med 16.

Mot de av Kungl. Maj:t föreslagna grunderna för reduktionen av dyrtidstillägget för ifrågavarande personal har utskottet icke funnit skäl till erinran.

Vad angår de i ämnet väckta motionerna avser herrar Hages och Lovéns motion allenast, att av dessa motionärer i särskild väckt motion påyrkade ändringar i de uti Kungl. Maj:ts proposition nr 95 föreslagna all-

männa grunderna för dyrtidstillägget åt befattningshavarna i statens tjänst skola erhålla motsvarande tillämpning å kommunikationsverkens personal, i anslutning till vad som föreslagits i nu förevarande proposition. Något särskilt beslut i anledning av nu förevarande motion torde fördenskull icke erfordras.

Den av herr Gunnar Andersson väckta motionen avser att åvägbringa ändring i Kungl. Maj:ts förslag till kungörelse, § 1 mom. 2, vari beräkandet av dyrtidstillägg å tantiem medgivits allenast för kraftverksdirektör och begränsats till 2,500 kronor för år. På de av motionären anförda skäl har utskottet funnit sig böra förorda att berörda stadgande ändras därhän, att dyrtidstillägg såväl för överdirektören vid statens vattenfallsverk som för kraftverksdirektör må utgå intill samma gräns, som föreslagits för övriga tjänstemän och alltså beräknas å vederbörandes sammanlagda avlöningsbelopp intill högst 15,000 kronor per år, även om nämnda avlöningsbelopp delvis utgöres av tantiem.

Vad beträffar det av herr Vennerström framställda förslaget om borttagande av ordet »särskilt» ur kungörelsens § 3 får utskottet, i enlighet med den ståndpunkt utskottet intagit till samma fråga vid behandlingen av den allmänna propositionen om dyrtidstillägg, tillstyrka detsamma.

På grund av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

1) att riksdagen i anledning av Kungl. Maj:ts förevarande proposition samt herrar G. Anderssons och Vennerströms ovanberörda motioner må godkänna bilagda förslag till kungörelse med särskilda grunder för dyrtidstillägg åt befattningshavare vid postverket, telegrafverket, statens järnvägar och statens vattenfallsverk (bil. A).

2) att herrar Hages och Lovéns ovanberörda motion icke må till någon särskild riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 8 juni 1920.

På statsutskottets vägnar:

S. H. KVARNZELIUS.

Bil. A.

Förslag

till

Kungörelse

med särskilda grunder för dyrtidstillägg åt befattningshavare vid postverket, telegrafverket, statens järnvägar och statens vattenfallsverk.

Häri genom förordnas som följer:

§ 1.

Mom. 1. Befattningshavare vid postverket, telegrafverket, statens järnvägar eller statens vattenfallsverk, vilka åtnjuta lön eller arvode enligt avlösningsreglementet den 19 juni 1919 för tjänstemän vid nämnda verk, äga uppbära dyrtidstillägg i enlighet med vad genom kungörelsen denna dag med allmänna grunder för dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst föreskrivits, dock under iakttagande av de särskilda bestämmelser, som här nedan meddelas.

Mom. 2. Dyrtidstillägg utgår, förutom å sådana kontanta avlösningsförmåner, som angivas i § 1 mom. 1 av ovannämnda kungörelse, å tautiem till överdirektör vid statens vattenfallsverk och kraftverksdirektör enligt 5 § 2 mom. i berörda avlösningsreglemente, å vikariatsersättning enligt 20 § samt å gottgörelse enligt 38 § 2 mom. till lokomotivförare, som bestrider tjänst såsom lokomotivmästare.

Rörande dyrtidstillägg å arvode jämlikt 36 § i avlösningsreglementet till stenograf, 37 § till föreståndare för växeltelefonstation, 38 § 1 mom. till tågdirigent samt å ersättning jämlikt 38 § 3 mom. för beredskaps-tjänst gäller vad i § 1 mom. 2 i förenämnda kungörelse är stadgat.

Dyrtidstillägg utgår icke å det särskilda belopp, som enligt medgivande av 1919 års lagtima riksdag och kungl. breven av den 19 juni 1919 utbetalas till tjänsteman vid ingången av juli månad 1920.

Mom. 3. För beräkning av dyrtidstilläggets storlek gälla föreskrifterna i §§ 2 och 3 i omnämnda kungörelse, men med iakttagande av att dyrtidstillägg utgår endast å 85 procent av de sammanlagda avlöningsförmåner, på vilka sådant tillägg må beräknas, dock högst å ett belopp av 1,250 kronor för månad; samt

att det grundtal, som Kungl. Maj:t jämlikt § 2 i kungörelsen fastställer, skall i varje särskilt fall minskas men 16.

Mom. 4. Därest tjänstemans löneinkomst efter den 30 juni 1920 jämte dyrtidstillägg enligt denna kungörelse understiger vad som skulle utgjort tjänstemannens löneinkomst närmast före övergången till den nya lönestaten, jämte dyrtidstillägg enligt kungörelsen denna dag med allmänna grunder för sådant tillägg, äger tjänstemannen åtnjuta gottgörelse härför i form av personligt dyrtidstillägg.

Sådant personligt dyrtidstillägg må av tjänstemannen tillgodonjutas allenast i den mån han icke genom avlöningsförhöjning, vare sig i samma tjänst eller efter förflyttning till annan befattning, erhåller en löneinkomst, som jämte dyrtidstillägg enligt mom. 2 och 3 här ovan uppgår till den inkomst, han vid motsvarande tidpunkt skulle åtnjuta, om han då kvarstode med den avlöning, han innehade närmast före övergången till den nya lönestaten och därå uppbure dyrtidstillägg enligt förenämnda kungörelse med allmänna grunder för sådant tillägg.

Med löneinkomst enligt detta moment förstås i varje särskilt fall de sammanlagda avlöningsförmåner, vilka i av Kungl. Maj:t utfärdade övergångsbestämmelser till den nya lönestaten medräknas för bedömande av, huruvida tjänstemannen lider avlöningsminskning genom övergång till den nya lönestaten, ävensom i förekommande fall personligt lönetillägg, som uppbäres på grund av sagda övergångsbestämmelser.

§ 2.

Till befattningshavare vid postverket, telegrafverket, statens järnvägar eller statens vattenfallsverk, som kvarstå å gammal stat, utgår dyrtidstillägg i enlighet med vad i kungörelsen med allmänna grunder för dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst är stadgat. Dyrtidstillägg utgår därvid, förutom å sådana kontanta avlöningsförmåner, som angivas i § 1 mom. 1 av sagda kungörelse, jämväl i förekommande fall å uppördsprovision vid telegrafverket, beräknad efter den nästföregående år utgående provision, dock högst å så stort belopp, som svarar mot de tjänstgöringspenningar, vederbörande tjänsteman skolat uppbära, om han i enlighet med härför i hittills gällande avlöningsreglemente givna bestäm-

melse hänförts till den mot hans lön svarande avlöningsklassen i avlöningsskalan för icke provisionsavlönade tjänstemän, samt lägst å stadgat minimibelopp av uppbördsprovisionen.

§ 3.

Till innehavare av icke ordinarie befattning vid postverket, telegrafverket, statens järnvägar eller statens vattenfallsverk, för vilken avlöningen icke till siffran bestämts av Konung och riksdag eller av Kungl. Maj:t och ej heller utgår efter av riksdagen prövade grunder, skall den myndighet, som äger bestämma avlöningen, lämna dyrtidstillägg, därest och i den mån myndigheten, med hänsyn till efter ingången av augusti månad 1914 till följd av ökningen i levnadskostnader beviljad avlöningsförhöjning, anser sådant av omständigheterna påkallat, därvid de i §§ 1—5 i kungörelsen med allmänna grunder för dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst samt de i § 1 mom. 2 och 3 här ovan meddelade bestämmelserna skola äga motsvarande tillämpning, med iakttagande tillika, att till sådana icke ordinarie befattningshavare, som för sitt arbete i statens tjänst åtnjuta så kallade gratifikationer eller flitpenningar, dyrtidstillägg må utgå med högst hälften av vad dyrtidstillägg å dem tilldelade belopp enligt berörda bestämmelser skolat utgöra.

§ 4.

Från åtnjutande av dyrtidstillägg undantagas:

- 1:o) arbetarpersonalen vid telegrafverkets linjedistrikt och vid telegrafverkets verkstad;
- 2:o) arbetarpersonalen vid statens järnvägars byggnadsarbeten för nya linjer, dubbelspåranläggningar och därmed jämförliga företag; samt
- 3:o) arbetarpersonalen vid statens vattenfallsverk.

§ 5.

Till hjälp vid uträkning av dyrtidstillägget enligt denna kungörelse utfärdar Kungl. Maj:t nödiga tabeller.

Denna kungörelse träder i kraft den 1 juli 1920.
